

perducituram non dubito. Aegrè enim juvenis Imperator illi similem fortitudine ac gubernandi peritia inveniet, quem Reges ac Praefecti omnes venerentur simul, ac timeant: sed tempus futura evolvit. Nunc ad Changhienchungum secundum latronem veniamus, de quo me acturum promisi: ut quo pacto Tartari non modo Orientaliora, ac Mediterranea, sed etiam Occidentalissima Sinæ occuparint, edisseram.

*Changhien-
chungus
immanis
tyrannus.*

Pudet equidem ac tædet de hujus latronis rebus agere; tum quia ejus facinora vix fidem invenient, tum quia sunt ejusmodi, ut de iis ne cogitare quidem deceat sine horrore. De eo longam habeo narrationem, à duobus nostris Patribus scriptam, qui in Suchuen Provincia, ubi latro erat, rem divinam procurabant, nempe R. P. Ludovico Bullio Siculo & R. P. Gabriele de Magellanes Lusitano: quorum integritati quia debetur fides, ideo adducar ut credam, mortalem hominem ad tantam nequitiam ac sævitiam pervenire potuisse. Ex ea igitur narratione hæc breviter desumpsi, quæ nihil fere aliud continent, quam diræ crudelitatis exempla, & adeo exquisitæ, ut vix dubitari possit, quin Lector, quantumvis humanus, ejus auctorem, non hominem, sed feram, aut carne humana indutum dæmonem appellare debeat, & si quod est aliud dirius nomen illi imponere.

In varias Provincias penetravit hic latro, quas omnes rapinis, cædibus, incendiis, omnibusque miseriis impletas foedavit. Erat illi animus omnes vastare, ne hostes haberet, vel in vivis relinqueret qui à se deficere possent; solis suis contentis militibus: sed nec horum quamplurimis pepercit. Verum Provincia Suchuen, ingens ac populosissima, in qua per vim Regium assumpsit nomen, crudelitatis summæ theatrum fuit. Postquam enim Huquang ac Honan, & partem Nanking ac Kiangsi vexasset, pervenit ad eam anno MDCXLIV, & in ejus Metropoli Chingtu, vi capta, primo furoris æstu Regulum ex Taiminga Familia, qui in hac urbe sedem fixerat, occidit; uti jam septem alios ex majoribus crudelissime mactaverat. Hæc fuere præludia tragicorum actuum, quorum scenas breviter exhibebo, ut videant Europæi, quam horrenda sit effrænis & armata ferocitas in mediis infidelitatis tenebris furibunda.

*Varios
Regulos
occidit.*

Habebat latro crudelitatis impetus repentinos, ac principia ex dirissima orta indole. Nam vel leviter ab aliquo offensus,

vel sola offensionis suspitione tactus, repente mactari jubebat. Nihil ei in ore nisi vocabula mortis. Sæpe unius ob crimen totam familiam necabat, nec infantibus nec prægnantibus parcens: quinimo sæpe totam plateam debebat, ubi ille, à quo offensus fuerat, habitabat, fontem cum infontibus involvens. Aliquando cursorem in Xenfi vicinam Provinciam misit: ille regredi ad tyrannum noluit, lætatus plurimum quod ejus manus evasisset: ob id totam regionem urbis, in qua habitabat, delevit; & magnam quoque feritati vim intulit, quod cives omnes non eadem poena affecerit. Vbi carnifex, quem forte ob crudelitatem præ reliquis amabat, morbo extinctus fuit, tum de Medico, à quo medicinam sumpserat, inquit: quo interempto non contentus, centum ejus artis homines carnificis manibus immolavit.

*ob unum
fontem
infantes
plurimos
necabat.*

Erat quidem in speciem comis ac suavis erga milites; cum illis ludebat, epulabatur, ac tamquam gregarius colloquebatur: sæpe ob bene exhibita militaria exercitia, ipse suis manibus eos sericis ac argento donabat. Non erat hoc illi inutile, nec probrosum: verum & facili de causa crudelissime coram se aliquos ex illis trucidari jubebat; præcipue milites ex Suchuen Provincia; cujus populum miro persequebatur odio, quod suspicatur eum Regia ejus potestate non gaudere. Et vix quidquam agebat in publico, quin id ex comœdia in tristissimam catastrophem ac tragoediam desineret: si enim vel male vestitum, vel parum generosè ambulanti militem forte videret, morte quamprimum afficiebat. Aliquando militi sericum dono dedit, qui de ejus vilitate apud commilitones conquestus est: Id forte audivit explorator, (quorum quamplurimos meticulosus tyrannus ubique habebat, qui facta & dicta omnium referebant) à quo admonitus, ipse totam illam legionem, sub cujus vexillo querulus ille miles arma gerebat, coram se trucidari crudelissime jussit. Erat ea legio, ut ferunt, duorum millium.

*Odium
tyranni
in Su-
chuen po-
pulos.*

Habebat in Regia urbe Praefectos Togatos sexcentos, publicis officiis præpositos: ex his post trium annorum spatium vix viginti superfuerunt; omnes levissimis de causis vario mortis genere affecit. Summo militaris Tribunalis Praefecto, quem Pingpu Sinæ dicunt, vivo pellem detraxi jussit, quod absque peculiari mandato Philosopho Sinico ad domum suam è Metropoli ex-eundi potestatem concessisset.

*Legio-
nem mi-
litum de-
let ob u-
nius cri-
men.*

*Praefectos
varios
necat.*

Eunu-